

Ruski poslanec general Ignatiev je svojemu caru v Berlinu poslal poročilo o tej dogodbi s pristavkom, da po vsem Turškem bo treba zdaj vladam braniti kristijane pred Turško grozovitostjo, ker so vsi v groznem strahu in se po pravici bojé nove „Siciljanske vespere“. Da to ni le prazen strah, kažejo dogodbe v Bosni, kjer so v Priedoru Turčini več mirnih kristijanov poklali in jim Turški vojaki pod poveljem Selim-paše niso ne le tega branili, ampak še sami pomagali ubite ropati. Verski fanatizem je pri Turkih tako se vnel, da komaj čakajo dne, ko bi smeli pasti čez kristijane in jih vse poklali, ker jim, kakor je po dogodbah v Solunu dokazano, še osebe konzulov niso več svete.

Pri takih razmerah pač ni dvoma več, da vlade s samimi načrti v Carigradu nič ne opravijo; treba bo z orožjem posredovati. To prepričanje je prerilo zdaj že skoro povsod, tudi pri dosedanjih prijateljih Turkov, ker nihče več ne verjame, da bi bila Turška vlada tudi pri najboljši volji v stanu, brzdati verski fanatizem dušmaninov. Da pa ona tudi te volje nima, porok je sedanje ministerstvo, katero pomeni boj in pogin vsemu krščanstvu.

Pomirljivi načrti Gorčakovi in pa krvoločno Turško ministerstvo — kako se vjema to? Kakor dan in noč!

Naši dopisi.

V Gorici 13. maja. — Če človek dva tedna ne piše, pa se mu nit utrga, da ne vé, kako bi jo spet „uštukal“. Začnimo se suho kroniko. Dne 1. maja je bil v Devinskem gradu knez Hohenlohe-vev sijajen obed na čast grofu Chambordu, katerega se je udeležilo kakih 22 odličnih oseb. Slavni grad je bil od zunaj in od znotraj primerno okinčan. Tudi za razsvečavo razvalin starega grada je bilo vse pripravljeno, toda je dež in veter vse pokvaril. — V nedeljo 7. dne t. m. zvečer je grof Chambord naše mesto zapustil, pa pride prihodnjo zimo nazaj. Na kolodvoru se je bilo zbralo veliko gospôde, ki se je hotela priljubljenemu grofu še pred odhodom pokloniti. — Dne 6. t. m. je bil tukaj general Kuhn, glavni poveljnik za Štirske, Koroške, Kranjske in Primorske. Ker ni mogla iti vojaščina zavoljo dežja na Rójice, bil je pregled na Travniku. — 5. maja je imelo naše m. starešinstvo mikavno sejo. Naš župan g. Perinello je že 3 leta starešina, za župana pa je bil pozneje izvoljen; tretje leto županovanja njegovega preteče še le novembra meseca t. l. Pretresal je tedaj pravni odsek vprašanje, ali ima tudi on že zdaj izstopiti iz starešinstva, kakor 9 drugih njegovih izvolitvenih tovarišev, ali pa, če ima pravico ostati starešina in župan še do novembra. Pravni odsek je trdil, da se morajo šteti leta po volitni dobi in ne po županovanji, vlada pa je bila tega mnenja, da tečejo županu leta, odkar je bil izvoljen za župana. Po daljšem razgovoru se je sklenilo, da ostane Percinello do novembra, volitve pa za 9 starešin, da bodo zdaj. Jez se le čudim g. županu, da mu v tacih okolnostih županov stol še ni — pregorak. Nove mestne volitve bodo 31. maja (III. vol. razr.), 2. junija (II. vol. razr.), 6. junija (I. vol. razr.). Bomo videli, kako se razne naše stranke in njih odlomki združijo ali razdružijo. Kamor se „klerikalna“ stranka ragne, tam bo zmaga, kajti liberalci laški so razcepljeni. — V omenjeni seji je dovolilo starešinstvo 5—6000 gold. za zidarije (ali kar bodi) v podporo vladi, če prestavi slov. ital. učiteljišče iz Kopra nazaj v Gorico. S tem je mestni zastop podprl dotični sklep deželnega zbora. — Za zidanje novega poslopja že večkrat omenjenega za žensko izobraževališče

je vzeti v državni prevdarek za prihodnje leto 90.000 gold. (pa jih ne bo zadosti). — Ta in prihodnji teden so pred tukajšnjo komisijo preskušnje v dosego pripravnosti za učiteljstvo v ljudskih in meščanskih šolah. Možka sta opravila preskušnjo 2 (eden za meščanske, drugi za ljudske šole), ženski prideta tudi dve. — V sredo 10. t. m. je gosp. namestnik baron Pino predsedoval v seji dež. šolskega sveta. — Dne 30. aprila je bila v Dornbergu vinska razstava. Pravijo, da so izvedenci od lanske razstave sem zapazili znamenit napredek. Ali, kakor, da bi se hotela priroda temu človeškemu napredovanju rugati, odnesel je veter po Ipavskem prav tiste dni ves up vinorejcev po zraku, v drugih krajih pa ga je dež spral. Tako vreme imamo, da nam bo gorjé. Danes na pr. tako lije, kakor meseca novembra. Imeli smo ta mesec le 2 lepa dneva; od vélike noči sem skor vedno dežuje. Gorkote imamo po dnevi samo 9—12 stop. R.

Iz Dolenskega 12. maja. — Prestava stolnega kaplana gosp. Kluna je, kar z mirno vestjo očitno povem, vsacega nas duhovnov na vsem Kranjskem močno osupnila in vžalila. Vsak vprašuje: zakaj? — čemu?! in nobeden ne vé vzroka, zakaj „ad nutum amovibilis?“ kajti gosp. Klun je nam vzor delavnega, učenega, na vsako stran poštenega in sploh izvrstnega duhovna v vsakem oziru. Za takega ima g. Kluna vsak, kdor ga pozná. To so tudi jasno potrdili Ljubljancanje, ki so ga izvolili v mestno starešinstvo, kar ni le njemu, ampak tudi preč. škofijstvu in vsem duhovnom v čast. Ker tedaj ne vemo, v čem bi se bil pregrešil, zato vsi duhovni, ki ga poznamo, obžalujemo tako njegovo prestavo in mu svoje sočutje naznanjamo. „Tagblatt“ sicer grozi, da „purgacije bo še več.“ Dobro! le naj se trebi in čisti, kjer je potreba; tudi mi smo za to, al „videant consules, ne quid ecclesia detrimenti capiat!“

V imenu enako mislečih duhovnov:
Š - ov.

Iz Vipavske doline 12. maja. — Mi smo sicer vajeni hudih neviht po dolini naši, al tako strašanske burje z mrazom in dežjem, kakor je razsajala od 7. do 9. dne t. m., ne pomnimo že dolgo. Ni čuda tedaj, da je naredila velikansko škodo; po nekaterih krajih, posebno okoli Šent-Vida, vzela je vso vinsko in sadno letino.

Iz okolice Ljubljanske 12. maja. (*Žalosten glas iz Ljubljanskega mahú*) naj drage „Novice“ nesó po svetu, da sliši, kakošna se nam godí na slavljenem „Banatu Kranjskem.“ Cela ta velika zemlja s svojimi 30000 orali pogreznila se je nazaj v 50. leto. Celó jesen, vso zimo in zdaj spomlad je skoraj nepretrgoma pod vodo; „Banat“ je letos že trojni pridelek dal, pa kako?! Jesensko setev je vzelo jesensko deževje; pomladansko pa spomladanska povodinj, med vsemi je pa ta najhujša. Deževalo je od 5. maja zvečer do 10. *) Voda je tolika nastala, da ljudje že davno take ne pomnijo. Drla je voda ljudem v hiše, še celó v peči; živina stoji čez čevlji in globokeje v vodi, ljudje so se vmikali v zgornje prostore pod streho. To je sila, ki je resnega pomsleka vredna. Ko sem se te dni parkrat oziral s precej visoke gore po močvirji, nehoté mi pride na misel: „Voda in ogenj dobro služita, a tudi hudo gospodarita.“ Posebno čudno je bilo gledati železniški vlak po sredi mahú drdrati, na obeh stranéh pa voda. — Tem vrsticam pravi namen je ta, naj svet izvé, kako muhast je še mah, in kako škodo je svojim prebivalcem prouzročil. Bevčanje in Goričevci, gotovo tudi še drugi, so ravno ob trojo setev dozdej. Premisli naj se, da je bilo lansko leto strni malo. Le seme so dobili, pa

*) 14. dne t. m. pa je zopet začelo liti in lije s snegom vmes do danes (torka) naprej. Vred.

še morda kak mernik čez. Posejal ga je kmetič jeseni z nado, da ga bo prihodnje leto povrnilo obilno, toda dež in debel sneg sta vse pokončala. Komaj je čakal spomladi lepega vremena, da bi poprejšnje njive presejal (seme, se vé, je moral že kupiti), kar zopet začne deževati in snežiti — mah je v drugo pod vodo. Nekateri so tudi že v tretje sejali — sedaj tudi ta setev je proč! — Krompir bo ves zvođenel. Revščina bo strašna! *) (Konec prih.)

Iz Ljubljane. (V seji odbora družbe kmetijske 7. dne t. m. — Konec.) Tudi se je na znanje vzel odpis sl. ministerstva kmetijstva, da po nasvetu subvencijskega odbora dovoli za letos odstop 200 gold. podpore čebelarški družbi proti temu, da se ta družba smatra za podružnico glavne družbe kmetijske. — Opomin ministerstva, naj bi si kmetovalci zavarovali zemljišča pred škodo toče, se razglša z dostavkom, da je na Dunaji se ustanovila taka asekuracija pod imenom „Providentia.“ — Na znanje sta se tudi vzela dopisa sl. deželne vlade, iz katerih je bilo razvidno, da je deželni odbor županstvom, deželna vlada pa c. kr. okrajnim glavarstvom toplo na srce položila izvrševanje postave od 17. junija 1870 zaradi pokončevanja gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov. — Sklenilo se je po želji g. župnika Porente knjižico „Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi“ bukvarjema Ničmanu in Gerberju na prodaj izročiti po 20 krajc. — Iz Celovca je došlo družbi kmetijski od nekega kmetovalca naznanilo gotovega zdravila vrančnega prisada (Milzbrand), od nekega kmetovalca iz Kranjskega pa zdravilo goveje kuge; uno je zavleka teloha, to pa posebno toplota hleva s 55 stopinjami, da se živina prav zgreje in spoti. Odbor je oboje zdravili kot „stara znanca“ na znanje vzel, ki pa ne ozdravita ne une ne te bolezni. — Sklenjena je bila uravnava nove volitve podružničnih odborov v Trebnem, Novem mestu in Žiréh; — gosp. Fr. Flajs, posestnik v Hinah, gosp. Martin Drnovšek, posestnik v Hincah, in gosp. Fr. Praprotnik, učitelj na Ježici, so bili za ude sprejeti. — Konečno je gosp. Lasnik odboru napovedal, da 8. dne junija se začne prvi mesečni sejm za govejo živino v Ljubljani, in prosil, naj bi odbor blagovolil skrbeti za to, da se ta nova naprava, po kateri se živinorejcem nova prilika ponuja, govejo živino v Ljubljani na prodaj pripeljati, razglasi tudi v sosednih časnikih na Primorskem.

— (Iz seje deželnega odbora.) Nemško gledišče za prihodnjo saisono, toda brez opere, se je oddalo Juliju Fritsche-u, bivšemu podvzetniku gledališča v Budejovicah na Českem. — Na vprašanje Koroškega deželnega odbora, ali deželni odbor Kranjski pritrdi name-ravani peticiji do vlade, da bi državni zaklad prevzel stroške za deželne in okrajne učiteljske shode, se je odgovorilo, da.

— (Družba rokodelskih pomočnikov) praznovala je 7. dne t. m. 21letnico svojega obstanka (ustanovila se je namreč 3. nedeljo po veliki noči leta 1855) s sv. mašo v uršulinarski cerkvi, katero je služil č. monsig. Jeran, g. pomočniki pa jo spremljali z lepo vbranim petjem. Potem je imela družba svoj navadni letni shod, katerega je č. gosp. predsednik J. Gnjezda pričel s primernim nagovorom ter bral poročilo o društvenih zadevah, iz katerega to-le posnamemo: Novih udov je pristopilo preteklo leto k društvu 27, odšlo z družbeno knjižico 22, odstopilo 7; število družbenikov znaša sedaj

47 in z 12 častnimi udi 59, tedaj tri več memo lanskega leta. — Gosp. predsednik je očitno pohvalil društvenike zaradi njihove složnosti, lepega vedenja in ljubezni, s katero so društvu vdani, pa tudi zavoljo njihove gorečnosti in stanovitnosti gledé podučevanja in poštenega razveseljevanja v društvenih prostorih. — Učili so preteklo leto: Predsednik g. Gnjezda veronauk in zemljepisje, podpredsednik g. J. Flis fiziko in naravoslovje, g. pater Angelik Hribar petje in inženir g. Czermak risanje. Izrekel je predsednik gosp. učenikom toplo zahvalo za njihov trud in požrtvovanje. — Društvena knjižnica se je tudi preteklo leto nekoliko pomnožila. — Premoženje družbino je v dobrem stanu. Da-si mora društvo poleg družih potroškov le samo za čedno stanovanje na leto plačevati 90 gld., ima vendar v blagajnici za bolniške stroške 291 gold., nadalje naloženih 5 obligacij za 450 gold. in v pomočni hranilnici 837 gold. — Iz društvene zgodovine omenil je g. predsednik, da so se koščice ranjcega nepozabljivega predsednika dr. Leona Vončine 26. u. m. po želji njegovega brata izkopale ter prenesle na severo-zapadni vogal pokopališča, da se blagemu ranjcemu ondi postavi primeren spominek. — Pokroviteljstvo društva je po odstopu gosp. knezoškofa dr. Jerneja Vidmarja prevzeti blagovolil sedanji gosp. knezoškof dr. Pogačar, kateremu se je društvo po njegovem nastopu poklonilo. — Pohvalil je predsednik tudi rokodelske učence, katerim društvo blagosrčno pripušča, da se v njegovih prostorih smejo zbirati k poduku in razvedrilu. Njihovo število počez je 60—70; sprejetih je bilo letos 32 učencev, 10 oproščenih je pristopilo k društvu. Podučevali so jih: g. Gnjezda v krščanskem nauku, g. Flis v zgodovini in zemljepisji, in o. Angelik v petji. Napredek učencev je bil hvalevreden, obnašali so se tudi lepo in spodbudno. Tako tudi to prizadevanje lep sad rodi, ker se rokodelski učenci lepo podučujejo, olikujejo, se pri čednem obnašanju ohranijo in pozneje kot pošteni pomočniki v društvo rokodelsko prestopijo. Na sv. treh kraljev večer so imeli učenci veselo „božičnico“, pri kateri so bili lepo obdarovani. Za to gré hvala prav posebna gosp. Šolmajer-u, kateri je pridno pri dobrotnikih daril nabiral, in pa gospém Murnikovi, Šolmajerjevi in Šupevčevi. Pri tomboli za učence se je nabralo 19 gl. 80 kr., z družimi dobrotnimi darovi 42 gold. — Med letom so učenci shranit nanosili 68 gold. 40 kr., in iz tega si potem za svoje male potrebe jemljó, kar je silno dobro in potrebno, da daril, ki jih prejema, ne potrosijo in brez potrebe ne zapravijo. — Nazadnje izreče g. predsednik še enkrat svoje zadovoljstvo z družbo ter društvenim stanom, dobrotnikom pa prisrčno zahvalo. Mi pa še pristavimo: Bog daj društvu tako potrebnemu v sedanjem času najboljši prospeh in prav veliko blagih dobrotnikov in podpirateljev, ter blagoslovi vsigdar pošteno rokodelstvo!

— Čedalje žalostneje novice se čujejo iz močvirja; več hiš je v nevarnosti podreti se; mnogo ubozih maharjev po mestu milodarov prosi. Nagle pomoči je treba! „Novice“ je prosijo v imenu siromakov, in bodo rade vsak dar prejele ter ga hitro odrajtale na pravo mesto.

— Prečastiti gospod knezoškof dr. Pogačar, ki se je pretekli teden podal na Dunaj, pride danes domú.

— Škofov kaplan gosp. Erker je na g. Klunovo mesto imenovan za stolnega kaplana.

— (Banka „Slovenija“) ima občni zbor delničarjev 6. junija t. l. popoldne ob 4. uri v čitalnični dvorani v Ljubljani. — Ker je točka 5. programa za delničarje in za vso banko zelo važna, naj se tega zborovanja delničarji vdeležé kolikor je le mogoče. — Obrok za

*) Velecenjeni dopis morali smo zaradi prostora drugač zasukati, da smo pred vsem dali v natis današnji prežalostni stan mahú; prihodnjič pride vse drugo; prosimo še daljih poročil. Vred.

vlogo delnic je v smislu §. 24 bankinih pravil do 31. tekočega meseca.

— (Slovensko gledišče) je za zdaj končano do jeseni. Zadnja predstava na korist gospice Podkrajškove se je lepo izvršila za pridno beneficijantinja, ki je poleg dobro polne hiše dobila še krasne vence za pripoznanje njenih zaslug. Upamo videti jo na našem odru zopet prihodnje leto.

— (Pobirki iz časnikov.) „Tagblattu“ ni bilo všeč, da so „Novice“ v zadnjem svojem listu segle na njegova „razodetja“ o zadevah gosp. Kluna v njegov 93. list nazaj in da so ignorirale njegov spis v 104. listu z naslovom „die Novice und ihr Klun“ („Novice“ in njihov Klun), ki je bil „celó v visokih duhovnih krogih z velikim zadovoljstvom sprejet“; „pa se vé da — modruje „Tagblatt“ — „Novicam“ je ta spis tako do živega segel, da so kar omolknile.“ — Nenadno premeščenje velespoštovanega gosp. Kluna izbudilo je po pravici tukaj in po vsi naši deželi, pa tudi zunaj nje velik šum; vse je vprašalo: zakaj? „Novicam“ je bilo tedaj po godu, da „Tagblatt“, ki se v 104. listu sam očitno hvali, da vé, kar se „v tukajšnjih visocih duhovnih krogih“ godí, je nevednemu svetu razodel vzroke onega nenadnega premeščenja; „Novice“ so povedale potem svojim bralcem to, kar je „Tagblatt“ povedal svojim. Ker pa ima vsak neodvisen časnik dolžnost, braniti po krivem obdolženega moža, če je on tudi po „Tagblattovih“ besedah „das armseligste Landkaplänchen“, zato so „Novice“ v svojem listu odkrile laži „Tagblattove“, katerim ste njegovi judovski pajdašici Dunajska „N. fr. Presse“ in pa Graška „Tagespost“ dodali še drugo satansko laž, češ, da je Klun*) s 30 drugimi duhovni Kranjskimi papežu poslal protest zoper potrditev dr. Pogačarja za škofa Ljubljanskega. Mi smo mislili, da s tem, da smo zavrnil „Tagblattovo“ obrekovanje, je stvar pri kraji, al — kaj se zgodí? „Tagblatt“ še le potem napiše celo stran svojega 104. lista pod gori navedenim naslovom „die Novice und ihr Klun“, in ker one niso hotele več razgrebati njegove umazane sodrge, pride jih „Tagblatt“ v 108. listu zopet hujskat, češ, da si ne upajo nič odgovoriti in — čudo golemo! že predno je „Tagblatt“ tako „Novice“ hujskal, je neki gospod, ki je v tesni zvezi s škofijo, skoro da isto, kar „Tagblatt“, tu in tam govoril. Še enkrat tedaj ponavljamo „Tagblattnikom“: Dajte mir, sicer bomo tudi mi pisali veliki „leitartikel“. Vsaj ves pošten svet, ki pozna 9letno delovanje tega lista, mora smejati, če „Tagblatt“ z vrednikom svojim Spitalerjem na prižnico stopi in govori o „öffentliche Moral“, „Aergerniss erregendes Benehmen“, „nationale Hetzereien“, „ethischen Standpunkt“ itd. — vsaj ves svet se mora zavzeti nad politično modrostjo „Tagblattovcev“, ki duhovščino tudi „extra muros ecclesiae“ hočejo vpreči v galejo birokracijsko. Dajte mir! — še enkrat ponavljamo vam ta klic; vsaj ste jo že predaleč zagazili, kajti z isto pravico, s katero ste vi članku svojemu v listu 108. dali napis: „die Novice und ihr Klun“, ga smemo mi prekrstiti v naslov: „das Tagblatt und sein Bischof“.

in „Tagespostno“ govoricu objavlja za hudobno obrekovanje z dostavkom, da tudi deželni predsednik vitez Widman je že davno isto novico nesel k škofu, zaradi katere je on zdaj najbolj preganjan. Vred.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Razprave Berolinskih konferencij so končane. 13. dne t. m. opoldne je Gorčakov vsem zastopnikom vladnim prebral spomenico, ki so jo skupno sestavili ministri Ruske, Nemške in Avstrijske vlade. Zastopniki družih vlad so spomenico vzeli samo za poročanje svojim vladarjem; zaradi tega bilo je ustanovljeno, da o rezultatu dogovorov nima nič priti v javnost. — Na drugem mestu poročamo več o tej zadevi po izjavah časnikarskih.

— V Budapeštu ste 15. dne t. m. delegaciji začeli zborovanje. Ker grofa Andrassy-a še ni bilo iz Berolina nazaj, vojni minister baron Koller pa, popušča svoje službo, je 13. dne t. m. šel na odpust, zato prve dni samo finančni minister baron Holzgethan zastopa skupno ministerstvo v delegacijah.

Iz Budapešta. — Načrt nove pogodbe Avstrijsko-Ogerske hudo razdira liberalno stranko Ogerskega zbora. V konferenciji koj po dohodu ministra Tisze je 181 glasov bilo za to, da se sprejme nova pogodba, 69 proti temu; 80 pričujočih ni hotelo glasovati, 94 pa jih v konferencijo ni prišlo. Iz tega je očitno, kakošen ropot bode takrat v Ogerskem zboru, ko pride pogodba v obravnavo; sprejela se bode pa vendar, kajti Magjar ne sme se ločiti od Nemca, da Slovan ne pride do krmila.

Iz severne Amerike. — V Filadelfiji odprla se je svetovna razstava z veliko slovesnostjo v pričo 50.000 ljudstva, molila se je očitna molitev in pela cerkvena himna. Razstavna komisija je ukrenila, da v nedeljah in praznikih ostane razstava zaprta. — Lahko si je misliti, kako Avstrijski in Nemški liberalni brezverci to prepoved pošteno svobodne Amerike zasmehujejo!

Iz Turškega bojišča. — V Bulgariji je počila ustaja in kakor poročajo listi, je ustajnikov že tam več, nego v Bosni. Tu in v Hercegovini ustajniki v manjših praskah vedno zmagujejo. Vsled umora Francoskega in Nemškega poslanca je odjadralo več vojnih ladij proti Solunu. Avstrijska vlada je prepovedala zdaj Turkom ob Kleku spravljati vojake na suho, ker se je bati, da ne bi zatrosili kuge v Dalmacijo. Mohamedansko prebivalstvo je jako razjarjeno, kristijani povsod v veliki nevarnosti. Pribegli se branijo vrniti domu, in so v Zagreb naznanili, da rajši v Avstriji poginejo, kakor da bi šli nazaj pod Turško oblast. Nekaj se jih je bilo vrnilo, pa Turki jim niso besede držali. — Hubmajer zbira na Srbskem veliko četo, s katero namerava potegniti čez mejo. (Več v političnem članku.)

Žitna cena

v Ljubljani 13. maja 1876.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 8 fl. 55. — banaška 9 fl. 60. — turšice 4 fl. 88. soršice 6 fl. 70. — rži 5 fl. 40. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 4 fl. 10. — ajde 5 fl. 20. — ovsa 3 fl. 74. — Krompir 3 fl. 20 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 12. maja.

5% metaliki 66 fl. 80 kr. Ažijo srebra 102 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 70 fl. 25 kr. Napoleondori 9 fl. 52 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 13. maja 1876: 4. 86. 32. 46. 6.
na Dunaji } 13. 89. 25. 63. 62.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 27. maja